

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

Гуцалюк Ю.С.

аспірантка,

Національний університет «Острозька академія»;

викладач,

Хмельницький торговельно-економічний коледж

Київського національного торговельно-економічного університету

ЗНАЧЕННЯ ПРАВОСЛАВНОГО ЕКУМЕНІЗМУ У КОНТЕКСТІ СОЦІУМУ

Сучасне суспільство тісно вплітає червоною ниткою у себе релігійні настрої, традиції, історичні зміни, що досить яскраво відображається на свідомості людей, їх поведінці та переконаннях. У свою чергу кожне суспільство становлять різні релігійні меншини, що мають свою етику та цінності, звідси можуть виникати і релігійні конфлікти. Особливої ролі в цьому контексті набуває завдання вироблення нової глобальної етики співжиття та дослідження конструктивних моделей взаємодії, традицій та співпраці суб'єктів світової спільноти. Особливе місце серед таких моделей займає екуменічний рух, найбільш впливовою організацією в якому є Всесвітня Рада Церков.

Актуальність даної теми полягає у тому, що екуменізм у розрізі православних церков має різні кути зору та спрямованості. Що у свою чергу спричинене історичними подіями та фактами. Це актуалізує необхідність глибокого та різностороннього дослідження екуменізму, вивчення його ідейних джерел, змісту та форм екуменічної співпраці.

Означеній проблематиці присвячені праці таких науковців: А. Арістової, В. Бондаренка, В. Єленського, М. Заковича, С. Здіорука, А. Колодного, А. Марчишака, О. Сагана, Л. Филипович, Г. Христокіна, П. Яроцького. Окреме місце в наукових розвідках з проблем екуменізму займають питання унії та розвитку православно-католицького діалогу, дослідженню яких присвячені праці А. Аржаковського, Е. Бистрицької, І. Богачевської, В. Гриневича, Н. Кочан, М. Мариновича. Першим цілісним дослідженням екуменізму в українському релігієзнавстві стало дисертаційне дослідження О. Кисельова «Феномен екуменізму в сучасному християнстві: філософсько-релігієзнавчий аналіз». Автор докладно аналізує екуменічну термінологію: зміст понять «екуменізм», «екуменічне богослов'я», «екуменічних рух»; досліджує розвиток християнського екуменізму на різних рівнях його розгортання.

Слід зазначити, що екуменічні відносини відбуваються не лише у релігійній, але й у світській сфері, то, з релігієзнавчої точки зору, вони не завжди є відносинами релігійними. Екуменічний діалог ведеться з чітких конфесійних позицій.

Серед Православних церков ініціативу у веденні екуменічного діалогу та налагодженні співпраці взяла на себе Константинопольська Православна Церква, патріарх якої виступив на початку ХХ ст. (в 1902 та 1904 рр.) з ініціативами всеправославного обговорення питань щодо взаємовідносин Православних церков, їх єдності у вірі, уніфікації православного богослужіння та ставлення до «інославія».

Особливості участі Православних церков у екуменічному русі обумовлені православною еклезіологією, відповідно до якої лише Православна церква є тією «Єдиною, Святою, Соборною і Апостольською Церквою» про яку йдеться у дев'ятому члені Символу віри, а отже, лише вона повною мірою зберігає християнську істину.

Головною умовою досягнення християнської єдності Православні церкви бачать віднайдені повної згоди в догматичних питаннях, що визначає чіткі межі екуменічного діалогу, а саме, визнання його можливості лише за умови збереження «неушкодженої віри Семи Вселенських Соборів нерозділеної Церкви», тобто у межах власне Православія. Тому для інших релігій це не є безкомпромісною умовою [3, с. 9].

Розуміння екуменічної діяльності слід розглядати в місіонерстві, на проблемах розколу. Головним об'єктом спільних соціальних ініціатив церков, що беруть участь у екуменічному русі, став комплекс проблем сучасного суспільства, що, з огляду на свій масштаб, дістали назву глобальних.

Питання християнської єдності посідає важливе місце в українському сьогоденні. Однак, значна політизація екуменічного діалогу стає причиною підміни богословської проблематики діалогу соціально-політичною. Відсутність самостійного представництва в екуменічних організаціях, непослідовність та несистемність їх соціальної та міжнародної діяльності є ключовими проблемами, що стоять на заваді розгортання повноцінного екуменічного діалогу між українськими церквами [3, с. 15].

Потрібно побудувати системність в екуменічних організаціях, зокрема також зробити акцент на міжнародному співробітництві. Слід розглянути через призму історії екуменічні рухи, їх досягнення та причини невдалих переговорів, безпосередньо об'єктивних та суб'єктивних причин що цьому сприяли.

Можна говорити про успіхи та досягнення, невдачі та розчарування православної участі в екуменічному русі. Але саму участь можна розглядати через призму розвитку конфесії [5, с. 392].

Єднання християн можливе лише як приєднання до православ'я, а участь православних в екуменічному русі та богословських діалогах розглядається, в першу чергу, як «свідчення православної віри».

Отже, необхідно актуалізувати соціальну складову екуменічного руху та обґрунтовувати необхідність активної соціальної діяльності церков. Соціум впливає на погляди, переконання безпосередньо людей котрі його формують, тому доречним є питання про включеність таких процесів як екуменізм у соціум. Кожна людина повинна розуміти значення екуменізму, його роль та трактування. ЗМІ повинні всебічно розглядати та доносити до населення значущість екуменічних відносин. Православний світ має бути обізнаний у релігійних питаннях, володіти необхідною інформацією, адже релігійна культура населення також формує національну культуру, тому, що це рівень духовного виховання та сфери як такої.

Список використаних джерел:

1. Кисельов О.С. Екуменізм як шлях духовного єднання християн // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: Філософія. Політологія. – Вип. № 42-45. – К., 2002. – С. 288.
2. Корнійчук Ю.Ю. Соціальний вимір екуменізму в сучасному Православ'ї / Юлія Юріївна Корнійчук // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – Вип. № 23(36). – С. 25-31 (Серія 7: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія).
3. Корнійчук Ю.Ю. Соціальний вимір екуменічної діяльності православних церков : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. : спец. 09.00.11 «Релігієзнавство» / Корнійчук Юлія Юріївна. – Київ, 2011. – 18 с.
4. Клінгер Є. Православ'я і екуменізм // Сопричастя. Львів, 1996. № 3-4. С. 154-168.
5. Саган О. Вселенське православ'я. – К., 2004. – 392 с.
6. Яроцький П. Екуменізм: стан, проблеми сучасного розвитку // Релігійна свобода: свобода релігії і національна ідентичність – світовий досвід та українські проблеми. – К., 2002. – С. 40.

Жукова Г.В.

*кандидат педагогічних наук, докторант,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ПОЗААКАДЕМІЧНА ОСВІТА ЯК УМОВА ОСВІТНЬОЇ ВЗАЄМОДІЇ

З точки зору трансформаційного підходу до неперервної освіти інтерес представляють такі напрями, як зміна ролі держави в освітній політиці і практиці в контексті глобалізації, застосування аналізу економічних і політичних чинників, вивчення впливу глобальних трендів на формування регіональної політики, вивчення форм диверсифікації, інтеграції, синхронізації, інтернаціоналізації професійної і додаткової освіти. Розробка ефективних механізмів прискорення трансформації професійної освіти повинна ґрунтуватися на освітніх технологіях в наступній градації –